

Konferenca med Nemčijo in Italijo odločila, da se odtrga od Čehoslovaške 4,600 kvad. milj ter se dodeli Ogrski. — Slovaška najbolj prizadeta. — Mussolini moral dati neke obljube Hitlerju, da je ta pristal na amputacijo.

Dunaj. — Nad že itak razmesarjeno Čehoslovaško se je zadnjo sredo izvršila ponovna operacija. "Vrhovna zdravniška", Hitler in Mussolini, sta se zedinila, da je potrebna na tej revni deželi še ena amputacija, da se konča "nezdavno stanje", in tako sta ukrenila, da se odreže od nje nadaljnji del. Ta zadnja odžagana kost je bila vržena Mađžarski. S tem se pričakuje, da so zdaj vse sosedo, ki so kakor zverine čakale vsaka na svoj plen, vsaj začasno končno nasičene in bo nastal enkrat mir ter se bo okrnjena Čehoslovaška lahko vrnila pod svojo "pokroviteljstvo". Veliko Nemčijo, k normalnemu življenju in k notranji preureditvi.

Do sporazuma, ki je končal čehoslovsko - madžarski spor, je prišlo na konferenci, ki se je vršila tukaj med zun. ministroma Nemčije in Italije, von Ribbentropom in grofom Ciano. Po njuni odločitvi se bo odrglalo od čehoslovške in dalo Ogrski 4.600 kvadratnih milj, na katerih je okrog en milijon prebivalcev. S tem bo štela Madžarska približno deset milijonov ljudi.

Spor med obema državama
Se bo sicer zdaj končal, kajti
Oba se se izjavili, da boste
smatrali nemško-italijansko
odločitev kot končno veljavno,
vendar ni niti ena, niti druga
stranka zadovoljna. Kos. ki ji je

tem odtrgan, je znatno večji, kakor ga je imela Čehoslovaška namen odstopiti. Nasprotno pa je tudi Ogrska pričakovala skoraj dvakrat več. Njen cilj je bil, da poleg ozemlja na Slovaškem dobí tudi celi vzhodni del, nazvan Rutenija, s čimer bi dobila skupno mejo s Poljsko. Po sedanjí odločitvi so izgubili največ Slovaki in menda so si komaj izprosili toliko, da ni njih prestolica Bratislava tudi padla v madžarske roke. Madžari dobre njih obširna rodovitna polja in z njimi kose železniške proge, da ne bo zdaj Slovaška nikjer direktno zvezana z Rutensko. Očitno

Očividno je, da je bil pri omenjeni konferenci Mussolini v večji meri zmagovalec kakor Hitler. Znano je namreč, da ni bil Hitler naklonjen načrtu, da bi se Čehoslovaška še bolj oslabil, dočim je Mussolini pritiskal na to, da se dodeli Madžarski čim največ, ako le mogoče, cela Rutenska. Da se je Hitler tako daleč podal in privolil domala vsem Mussolinijevim zahtevam, izvzemši skupne meje med Madžarsko in Poljsko, je moral brez dvoma imeti izredno dobre vzroke in mu je moral Mussolini v zameno marsikaj obljubiti. Kaj se je pletlo med obema glavnima, je svedea tajnost, ki jo, bo dejnost izvedela šele, ko se bodo začeli načrti uresničevati.

Da je bila pri vsem glavnem zmagala na italijanski in s tem tudi na ogrski strani, se lahko razvidi iz veselja, ki je zavladalo v obeh državah.

Nazijske čete zasedajo samostane v Avstriji.

Innsbruck, Avstrija. — Naziske elitne in napadalne čete so ta četrtek vkorakale v tukajšnji samostan Servitov in ga zasedle. Okupacija se je izvršila po naročilu komisarja za Avstrijo, J. Buerckela, a se ni objavil nikak povelj za ta korak. Tudi ni znano, kaj se je ukrenilo glede menihov, ki so prej imeli samostan v lasti. Kakor trdijo nekatera poročila, so naziji na podoben način zadnje dni zasedli samostane tudi po drugih delih Avstrije in nameravajo poslopja porabiti kot vojašnice za nazijske čete. — Tako so naziji ponovno pokazali svojo "strpnost", ki so jo Avstrijci ob zasedbi pričakovali od njih.

Chicago, Ill. — Skozi Chicago se je peljala z aeroplanom zadnja sredo Mrs. Roosevelt, "sopraga predsednika, namenjena proti zapadu, da obišče tamkaj svoje otroke, in sicer v Seattle, Wash., svojo hčer, Mrs. Boettiger, v San Francisco pa sina Jamesa; ta sin je nedavno prestal nevarno operacijo.

Dayton, O. — V tukajšnjih mestnih šolah se je ukinil pouk v petek zadnjega tedna in, kakor kaže, bodo vsaj nekaj časa ostale zaprte. V šolskem skladu je namreč "suša," in šolski odbor je odločil, da se šole zatvorijo, dokler se ne dobi potrebnega denarja, da se plača učiteljstvo. Učiteljsko osebje je imelo zadnjo sredo zborovanje, na katerem je odobrilo korak šolskega odbora.

Chicago, Ill. — Potem, ko je obiskal par salunov, kjer se je "okrepčal", se je neki Frank Harmon vsedei zadnjo nedeljo proti večeru na zaboj za odpadke na oglu Milwaukee in Central. Namenil se je tam počakati busa, da ga odpelje domov. V ročcah, kakor je bil, je opazil, da je pripeljalo preden veliko vozilo, in Frank, vihteč svoj transfer, se odguga proti vходу in zahteva, da se mu dovoli vstop. V resnici je bil sprejet, on in njegov transfer, in "bus" je odpeljal. Kmalu pa se je Franku začela vsa stvar zdeti sumljiva, ko je opazil, da njegov "bus" nima nobenih oken, toda "sprevodnik" ga je znal z lepo besedo pomiriti in tako je šlo naprej, dokler niso prišli do nekega velikega poslopja, kjer so pomagali Franku izstopiti. Tedaj se je temu skozi alkoholne duhove šele posvetilo in ugotovil je, da je začel namesto domov — v policijsko stražnico.

Vsak volilec naj prihodnji torek stori svojo dolžnost.

Ponovno se lahko povdari, da bodo volitve, ki se bodo vršile prihodnji torek širom Zed. držav, take važnosti, da bi si moral vsak volilec šteti v dolžnost, iti na volišče. Od ljudi samih je odvisno, kako usodo bodo odločili za deželo za prihodnji dve leti. Koga naj kdo voli, o tem naj se ravna vsakdo po svoji lastni vesti, in priporočati je, da izbere tiste kandidate, ki bodo vodili deželo naprej, in ne tiste, ki jo skušajo pogrezniti v razmere zadnjega desetletja, iz katerih se je rodila depresija.

Chicago, Ill. — V Michigan jezeru so našli zadnjo sredo mrtivo truplo 21 let starega rojaka Rudolfa Švigelja, sina Franka in Ave Švigeli, ki sta oba preminula zadnje leto. Kaj se je fantu pripetilo, ni znano; domneva pa se, da je bil napaden, kar se sklepa iz znamenit udarcev na njegovem telesu. Pogreb se bo vršil to soboto iz Zefranovega pogr. zavoda, kjer truplo leži, s sv. mašo v cerkvi sv. Štefana.

Chicago, Ill. — Malokdo je imel tako pisano življenje, kakoršnega je živel Charles Weegham, kateri je umrl zadnjo sredo v tukajšnjem Drake hotelu, kjer je začasno stanoval s svojo ženo na potu s počitnic iz Hot Springs, Ark., v New York. Mož, ki je dosegel starost 64 let, je bil v deških letih pomočnik v nekem velikem restavrantu tukaj. Povzpel se je do glavnega natakarja. Ko pa je njegov gospodar umrl, je začel na svojo droko male jedilnice, "lunch-rooms", in sicer s kapitalom \$2,800. Bogastvo pa mu je začelo rasti, da se je njegovo premoženje kmalu računalo na csem milijonov. Tedaj je Weegham napravil pomoto, da

Prestonsburg, Ky. — Zakonu med 10 letno deklico Rosie Columbus in 34 letnim Flem-
ngom Tackett, ki je celo v tu-
kajšnjih krajih, kjer otroške
poroke niso nenavadne, po-
zročil ogorčenje, je sodnija
zadnjo sredo napravila konec.
Drednila je, da se deklica
poslje v sirotišnico, proti Tu-
kettu pa je vložena obtožba
posilstva. Otrokova mati trdi,
da je bila prepričana, da je
nči stara 14 let.

— Canberra, Avstralija. — V poslanski zbornici je min. predsednik Lyons objavil zadnje sredo, da je avstralska vlada naročila v Ameriki 50 bombnih aeroplanov in da je tudi drugače posrbela za ojačenje obrambne sile.

— Helsingfors, Finska. — Nacionalistična Španija si je še nadalje utrdila svoje stališče, ko je z njo tukajšnja država zadnjo sredo sklenila poročbo, po kateri si bosta obe vladi medsebojno izmenjali zastopnike. Isto je storila tudi Danska.

— Tokio, Japonska. — Zadnje zveze, ki jih je imela Japonska z Ligo narodov, so bile pretrgane zadnjo sredo, ko je ta vlada odredila, da odsegne Japonska svoje sodelovanje tudi z raznimi Liginimi odbori, ki so nepolitičnega značaja.

— Columbus, O.—Na zastru-
pilvi ste v tukajšnjem držav-
nem zavodu za slaboumne
pred kratkim umrli dve paci-
entinji, 14 drugih pa je zbo-
lelo. Preiskava je ugotovila,
da so v kuhinji pomotoma
tresli v neko pecivo praška za
čurke namesto sode za peko.

e je pričel baviti in špekulirati z baseball igralskimi skupinami in je v letu 1916 kupil čikaške Cubs. Pri tem pa ni bil čisto iskren, saj je bil v tistem času že v zvezi z raznimi zbirateljstvi in je zbiral restavrantne drugega za drugim, dokler ni bil leta 1923 popolnoma "na tleh". Preselil se je nato v New York, toda tudi tam več ni prišel do posebnega dviga.

Ohajski governer Davey po-
novno poslal vojaštvo, da je
pomagal razbiti delavsko
stavko.

Middletown, O. — Ohajski
guverner, M. L. Davey, je imel
še enkrat priliko, bržkone zad-
njikrat, da se je postavil, kako
moč ima. 'Proslavil' se je nam-
reč s podobnim činom, kakor-
šnega je izvršil lani v poletju,
ko je s pomočjo vojaštva pri-
pomogel jeklarskim družbam,
da so strle tedanjo stavko, de-
lavstva. Tudi točasnó, zadnje
sredo, je poslal vojske nad
stavkujoče delavce in s silo
odprl tukajšnje tobačno tovar-
no Lorillard družbe, v kateri
je delavstvo zahtevalo "za-
prto delavnico" in se je hotelo
pogajati z družbo na podlagi
Wagnerjevega zakona.

Med tem, ko je governer dal obkoliti tovarno z vojaštvom, svoj srd nad CIO ter je obklat dal s starimi obdolžitvami, da je komunistična in podobno, ter je končno, kakor kak stari očaneč, ki misli, da se bo svet za njim podrl, ko njega več ne bo, vzdihnil, kaj čaka državo Ozio po januarju, ko ne bo on več governer!

New York, N. Y. — Dostikrat se sliši obdolžba, da ženske povzročajo brezposelnost, tem, da odjemljejo moškim delo, namesto, da bi ostale v kuhinji. Neka organizacija, ki proučuje industrijski položaj, pa je zadnje sredo podala izjavo, da to ni resnica. Pravi namreč, da je razmerje števila moških na delu s številom skupnega prebivalstva zdaj isto kakor je bilo v 1870, in da torej povišanje števila ženskih delav ne gre na račun moških.

Nikdar ne reci: me ne briga kaj čita moj sosed, ampak zanimaj se, da bo tudi v hiši tvojega bližnjega katoliški časopis! Na ta način širiš katoliško miselnost.

Zanimiva tihotapska afeta na Notranjskem na škodo mariborskega posestnika Milavca. — Tragedija sina edinca zaradi nesrečnega slučaja. — Smrtna kosa. — Še druge vesti in novice iz domovine.

Tuje konje so odvedli čez mejo

Ljubljana, 13. okt. — Pred dnevi je prišel posestnik Matvez Milavec iz Maribora v Cerknico, kjer je kupil par lepih konj, vrednih nad 10.000 din. Prosil je nekega 23 letnega Franca Urbasa iz Ivanjega sela, naj mu te konje proti nagradi prižene v Maribor. Urbas pa je sklenil, da konj ne bo izročil pravemu lastniku, temveč da jih bo drago prodal tihotapcem, ki jih bodo že dražje prodali v Italiji. Na cesti je izročil konje 56 letnemu mešetarju Francetu Urbasu, ki

ga starši in vaščani začeli iskati, vendar zaman. Šele drugi dan so vaščani iz sosednih vasi pripovedovali, da so videli ponosi Gaborja bloditi po poljih. Verjetno je hotel priti preko meje na Madžarsko k sorodnikom, kar se mu pa ni posrečilo. Šele okoli poldneva je zagledal nekoga fanta v vrtcu zraven hiše. Kmet je stopil bližje, se mu je nudila pretresljiva slika. Mlad Gabor je visel mrtev na drevesu tik nad zemljo. Nesrečni mladenič je bil prepričan, da je ubil Ilonko in je iz strahu pred posledicami izvršil samomor že proti jutru.

je doma iz Logatca. S še drugimi
tihotapci so se dogovorili,
da si bodo razdelili kupnino.
Urbas je nato odšel v ljubljansko
bolnišnico, kjer se je zdravi-
val za kilo. Po 14 dnevih ga je
v bolnišnici končno našel ogu-

V neki mariborski tvornici se
je iz kotla sesula žerjavica na
26 letnega pomožnega delavca
Kraljevića Marka s Pobrežja.
Hudo opečenega po prsih in glavi,
so Marka pripeljali v bolni-

se je izgovarjal, da je konje izročil nekemu, ki se je izdal za Miklavčevega zaupnika in je konje odgnal naprej proti Mariboru, ker je Urbas sam moral v bolnišnico. Milavec je stvar ovadil policiji, ki je izsledila oba France Urbasa in še nekaj sokrivcev.

Zanimivo je, da je bil mlajši Urbas sam' ogoljufan, ker so se tihotapci ob vrnitvi iz Italije izgovarjali, da so jim ves denar zaplenili italijanski karabinjerji in fašisti, kar pa ni bilo res. Mlajšega Urbasa so potolažili s 1000 din. Ljubljanska policija je začasno izpustila mlajšega Urbasa, ker ni sumljiv bega, vse druge pa je izročila v sodne zapore.

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939
in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi
Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga. Vsak komad stane s poštino vred

25 centov
Naročajo se od:
KNJIGARNA
AMER. SLOVENE
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Ker se v teku noči ni vrnil, so

Nove vrste vojaški tank, ki se uporablja za streljanje proti aeroplanom, je bil pred kratkim razkazan v Rahway, N. J. O tem tanku se trdi, da lahko vozi 114 milj na uro, in je obenem 2000 funtov lažji kakor dosedanji armadni tanki.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pono-
deljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Najšv. uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanada in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopolni važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo
vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas
do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov ured-
ništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Rev. James Černe:

Stališče naše in "Novi Svet"

Slovenski narod razkosan na bojnem polju, politično
naščen, je eden med najmanjšimi narodi na svetu.

"Tega kriv je tuji meč."

Tudi sami smo grešili. Zaupali smo tujcu več kot sa-
memu sebi. Veliko smo upali na domovino, kar ni bilo
upoštevano. Med seboj smo gojili strankarstvo. Hoteli
smo reševati vseslovensko idejo na podlagi katoliške, li-
beralne, socialistične, komunistične ideologije, zmešano s
kapitalistično delavsko ideologijo. Nismo znali, da smo
majhni.

Sedaj, ko je Češka doživela svojo Kalvarijo, vemo, da
so bili češki in jugoslovanski politikarji vzgojeni na fra-
mazonski podlagi v Parizu. Francija po svetovni vojni je
imela srednjo Evropo, male države, pod svojim okriljem.

Da bi se ojačala, sprejela je čifutski boljševidem, s tem
uničila sama sebe kot svetovna moč prve vrste in svoje za-
veznike male države, Čehe in vse Slovence pa nečastno in
sramotno izdala.

Mi Slovenci v tujini tudi prodajamo politiko na koše.
Pozabljam pa, da ima tudi naš lastni slovenski narod svo-
je vrline, kakor nobeden narod na svetu. Mi Slovenci lju-
bimo domovino, slovensko pesem, slovenske običaje, slo-
vensko poštenost, gostoljubnost in posebno pa katoliško
prepričanje.

V domovini za časa reformacije smo imeli enega Pri-
moža Trubarja. Danes v domovini ni niti ene slovenske
protestantovske cerkve. V tujini niti ene same neodvisne
cerkve. V tem oziru naš slovenski narod splošno zasluži
vse priznanje, kakor nobeden drugi narod. To stoji.

Podlaga naša je katoliška!

Imamo liberalce, socialiste, komuniste, kakor povsod.
Nič posebnega — odpadniki vere, za groš na prodaj. Kdo
da več! Prepričanja prav malo. V teh razmerah živimo.

Račun od svojega hiševarja bo treba vse eno dati naši
domovini, ki nam je pri srcu.

V prvi vrsti pride v poštev naš katoliški dnevnik
"Amerikanski Slovenec" — naš prvi in najstarejši sloven-
ski list v tujini. Deloval je vedno na prepričanju sloven-
skih očetov in mater naših v domovini. Imel je hude boje
za svoj obstanek. Ali božja Previdnost ga je nam ameri-
škim Slovincem ohranila in mu dajala vedno zveste in
vnete sotrudnike in delavce. Pred petnajstimi leti mu je
grozila kriza, pa se je zopet na čudovit način dvignil po-
tom tiskovnega društva Edinosti v Chicagi, katerega za-
sluga je, da se je na novo pomladil in zopet dvignil boljši in
močnejši kot kedaj prej in postal naš vodilni dnevnik
med nami. Čast vsem, ki so se in se še zanj žrtvujejo in
zanj delajo. Veliko neprecenljivo dobro delo je to. V
Amerikanskem Slovincu imamo ameriški Slovenci dobre-
ga preiskusnega vodnika. Slovenci sledite mu!

V središču Ameriške Slovenije v Chicagi, v rojstnem
mestu prvega slovenskega časopisa v Ameriki, se je v je-
seni leta 1936 porodila na seji tiskovnega društva Edinosti
plemenita in prepotrebna misel za zgodovino slovenskih
izseljencev. Može, ki so zamislili in prinesli na dan za
nas slovenske izseljence prevažno misel, zaslužijo vse pri-
znanje. Kajti ta misel, iz katere se je rodil naš pre-
krasni in zanimivi družinski mesečnik "NOVI SVET" bo
ohranila spomin na nas ameriške Slovence v svojem slo-
venskem svetu doma in na tujem pa tudi pred drugimi na-
rodi.

"NOVI SVET" naš krasi mesečnik poroča vsak me-
sec o raznih naselbinah in družinah. Zelo priljubljen je
ta list, vsi ga berejo, katoliškega prepričanja, liberalci in
socialisti. V nasprotnem taboru se zavedajo in jim je žal,
da se niso sami kaj takega zamislili. To je zgodovina. Pa
kaj bi ti reveži stvarnega poročali? Da so nasprotovali
katoliški akciji? Da so zastrupljali svoj narod? O ne-
srečnih družinskih razmerah? O razporokah, brezver-
stvu itd.? To bi bila prežalostna zgodovina!

Vse drugače je pri "NOVEM SVETU". Ta zanimivi
list ima že nad 2000 naročnikov. Tu najdemo cvet sloven-
skega naroda. Vsaka posamezna družina na kratko poda

svojo zgodovino. Vidi se, kako uživajo veselje svojih
otrok, versko vzgojenih, tesna zveza, ljubezen do staršev.
Vse slovenske družine, ki se žele temu delu pridružiti iz
vseh naselbin bodo opisane. Mnogi boste zvedeli potom
"Novega Sveta" za prijatelje svoje, o katerih niste mogo-
če slišali že 20, 30, 40 ali več let. To je podlaga lista —
zgodovina! Opisane bodo slovenske naselbine, slovenske
župnije, šole, podporna društva, naša katoliška Jednota in
vse naše organizacije in ustanove. To bo nekaka podoba
našega dela v Ameriki.

Vsa čast, vsem številnim družinam, ki so se do danes
pridružile temu zanimivemu in za nas ameriške Slovence
tako važnemu mesečniku, kakor je "NOVI SVET". Ape-
liram pa tudi jaz tem potom na vse naše dobre Slovence
po Ameriki — pridružite se "Novemu Svetu" kot naročni-
ki in kdor le more tudi kot ustanovnik. Slovenci v Ame-
riki smo veliko delali po naših naselbinah. Naše številne
slovenske cerkve, slovenske šole, razne druge ustanove,
ki smo jih Slovenci v tujini zgradili z krvavimi žulji in ve-
likimi žrtvami, stojijo kot častne pričje tega dela. In ko
naš lepi mesečnik "NOVI SVET" povezuje to delo po na-
ših naselbinah v snope in jih prikazuje, prikazuje obenem
tudi vse naše pionirske in druge družine ter posameznike,
ki so pri delu žrtvovali in sodelovali. Kako lepo in
hvalevredno je to delo. Našim odličnim pionirjem in
vsakemu zavednemu Slovincu sploh se morajo širiti prsa,
ko gleda na podobo tega našega slovenskega dela, ki ga
prikazuje mesec za mesecem "NOVI SVET". Zato rojaki
po vseh naselbinah predramite se! Pristopite v razširja-
joči se krog naročnikov "NOVEGA SVETA". Podpirajte
to važno in za nas ameriške Slovence tako pomenljivo
delo.

Rojaki Slovenci, pomagajte dovršiti to veliko nalogo,
da se zbere zgodovina slovenskih izseljencev v Ameriki.
To bo v čast nam in vsemu našemu narodu po svetu in
doma.

Zavedajte se tega, sodelujte za zgodovino našo v "NO-
VEM SVETU"!

Naj ne bo slovenske družine, ki bi ne imela pod svojo
streho, ako le mogoče družinskega mesečnika "NOVI
SVET"!

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta kakor
dva morska svetilnika na obrežju Ameriške Slovenije, s
katerega svetita narodu in mu kažeta pravo pot!

RAZNO S SEVERNE MINNE-
SOTE

Gilbert, Minn.

Bolj malo se sliši iz naše na-
selbine, zato sem se namenila
da jaz nekoliko napišem. Po-
sebnih novic ravno ni. Omenim
pa, da se imamo za sedanjo
dobo še prav dobro, zlasti kar
se tiče vremena, ali če hočete
zime. Nič ni preveč mrzlo in
ne potrebujemo preveč kurja-
ve. To je na eni strani dobro,
ker so zaslužki majhni, kar se
zlasti tem, ki imamo večje dru-
žine, že občutno pozna. Naši
sinovi nimajo še nobenega stal-
nega dela. Z velikim trudom
se jim tu pa tam posreči, da
dobe par šilto, kar komaj
zadostuje za par čevljev ali za
delovno obleko. Vse drugo je
pa na očetovih in materinih
ramah. So tudi fantje, stari po
22 ali tudi 25 let, pa jih še
morajo starši živeti, ker ne do-
be dela. Ko sem jaz prišla v
to deželo, je bilo glada dela
vse drugače. Takrat je vsakdo
dobil delo. Spominjam se, da
sem imela na hrani druge lju-
di in že težko sem čakala, da
tudi moji otroci dorastejo ter

pojdejo za zaslužkom. Kako
nam bo potem lepo, sem si
predstavljala; tepe delali bo-
do in čeke mi bodo nosili, jaz
jim bom pa kuhala in ne bo
treba skrbeti za vsak cent, kam
bi ga izdala, da bi več zale-
gel. No, sedaj sem res dočuka-
la, da so otroci dorasli in lah-
ko bi bilo tako kot sem si pre-
stavljala toda človek obrača,
Bog pa obrne. Prišlo je tako,
da ni dela ne zaslužka nikjer
dobiti. Ni to krivda naših si-
nov, ne naša, ampak prišlo je
tako in ne moremo si pomaga-
ti. Vsem nam je hudo v vsa-
kem oziru in ne vemo, kedaj
se časi obrnejo.

Ker že pišem, naj omenim,
da imam na razpolago še ne-
kaj koledarjev "Ave Maria"
za leto 1939. Precej sem jih že
razpečala med tujakinske ro-
jake, nekaj jih pa še imam. Kdor
si torej želi lepega berila, naj
si koledar, čimprej preskrbi.
Cena lepega koledarja je 50c.
— Nadalje naznanjam, da sem
dobila tudi Družinske in Blas-
nikove pratike za leto 1939, ki
so po 25c. Tudi pratike so le-
pe in vem, da vsi tisti, ki so si

Mrs. F. Ulchar

ČIGAV BO GRUNT?

Milwaukee, Wis.

Tako je ime igri, ki bo vpriz-
orjena po dramatskem in pev-
skem klubu društva "Lilija".
— Dobro blago se samo hvali,
tako pove že stari pregovor.
Enako lahko rečemo tudi o
naših prireditvah. Kdor je po-
setil lansko leto igro "Miciki
je trša moža", katera je bila
vpriporjena po članstvu dr. Li-
lija, ta ve, da je na takih pri-
reditvah vselej lušno. — O
igri, ki bo vpriporjena prihod-
njo nedeljo v S. S. Turn dvorani
pa pravijo ocenjevalci iger,
da bo lansko še prekašala, ker
je v njej več petja in je za ob-
činstvo bolj zabavna. — Pri-
četek popoldanskega progra-
ma bo točno ob 3. uri. Pri tem
bodo sodelovali tudi člani mla-
dinskega oddelka in bodo vpriz-
orili enodajanko v angleškem
jeziku. Prepevali bodo pa slo-
venske pesmi in še nekaj bodo
navrgli ter pričujoče preseneti-
li. Ne povem pa ne, kaj bo

to. — Poleg tega bodo nasto-
pili razni pevski klubi itd. Kro-
na vsega bo pa večerni pro-
gram z zgoraj omenjeno igro
"Čegav bo grunt", katera bo
neizbrisno ostala v spominu
vseh udeležencev. Ta igra še
ni bila igrana na ameriških
tleh.

Apeliram na rojake za ve-
liko udeležbo. Posebno se pri-
čakuje da pridejo ljubitelji
dramatike in petja. Kdor to
igro zamudi, veliko zamudi.
Povejte tudi svojim prijateljem
in znanem da se tudi oni ude-
ležijo in jim pozneje ne bo žal
če ne bodo prišli, zlasti, ko jim
bodo drugi pripovedovali, ka-
ko lušno je bilo. — Opomi-
njam vas tudi, da bodite točni
popoldne in zvečer. Kdor pride
po 3. uri popoldne ali po 7:30
zvečer dela nemir in ob enem
tudi veliko zamudi. — Torej
na veselo snidenje v S. S. Turn
dvorani v nedeljo 6. novembra.
— Za publikacijski odbor
Frank Britz.

KRŠČANSKE ŽENE IN MA-
TERE VABIJO NA ZA-
BAVO

Milwaukee, Wis.

Društvo slovenskih Krščan-
skih žena in mater fare sv.
Trojice bo priredilo domačo
zabavo v nedeljo popoldne in
zvečer dne 6. novembra v do-
bro znani "Tivoli" dvorani na
729 So. 5th St. korner National
Ave. — Vstopnina v dvorano
bo za ženske 50c, za moške
75c. Ženske, katere bodo kaj
s seboj prinesle, to je pitice,
krofe, ali kaj podobnega, bo-
do proste vstopnine. — Ves čis-
ti dobiček te domače zabave
pojde v izčepano blaginjo dru-
štva Krščanskih žena in ma-
ter.

Da bi naše društvo imelo
čim več uspeha pri našem do-
brem namenu, zato prijazno
vabimo vse slovenske rojake v
Milwaukee in okolici, da pri-
dejo na zgoraj omenjeno do-
mačo zabavo v nedeljo 6. no-
vembra. Zabave bo tam do-
volj za mlade in stare. Upa-
mo, da kateri je že kedaj bil
na naši zabavi, ga tudi sedaj
ne bo manjkalo, kajti tak že
ve, da je postrežba prve vrste.
kakoršne zmorej nuditi le slo-
venske ženske. Da bo na mi-
zah dovolj jedi in pijače, na
to bodo prireditelje dobro
pazile kakor tudi za največji
red v dvorani. — Omembe
vredno je, da bo tam tudi do-
ber muzikant, ki bo prav go-
tovo vsem plesalcem in plesal-
kam ustregel, mladim in sta-
rim in bomo tam tudi katero
starokrajsko zavrteli. — Torej
nasvidenje v nedeljo popoldne
ali zvečer v Tivoli dvorani,
kamor vas najavljuje vabi
Odbor dr Krščanskih
žena in mater.

DA bo vladala

Človekoljubnost v vladi

volite celotno

DEMOKRATSKO LISTO

NA VOLILNI DAN 8. NOVEMBRA

"TARZAN NEUSTRAŠENI"

(77)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisač: Edgar Rice Burroughs

Je li si je pa medtem ko je govoril z
Mary, vedno predstavljala, koliko ho-
gastvo ga čaka, katerega bo poklonil
njej. Ves ta čas pa, ko je govoril z
Mary, je skrbno gledal v dolino, če
morda že ne prihaja Tarzan. Sklenil
je, da ga bo na vsak način ujel, pa
naj velja še toliko truda.

Postava džungle je že taka, da je
sam vedni boj za obstanek, pa naj bo
to za obstanek ljudi ali živali. Po ta-
ki postavi je živel Jeff Biggers že več
let v tej afriški divjini kot lovec in
prekupačevalec. Če je na kedaj prišel s
postavo, navzkriž, si je znal tudi po-
magati iz zagate.

Sicer pa v džungli ni postavke ki bi
branih njega ali mu zapovedovala to
smeš in to, tega ne in onega ne. Kdo
mu more uhraniti da si vzame Mary
Brooks da bo popolnoma njegova?
Nihče ker v džungli ni take postavke.
Misleč na vse to je zadovoljno nmrnal
pred se in se oziral v delidelo.

Mary Brooks, kot da je uganila nje-
gove misli in spoznala njegove pogle-
de, se je umaknila nazaj v volfno, da
bi ga ne videla. Jeff se je pa še naprej
zadrževal znanj in še bolj pazljivo mo-
tril v dolino pod seboj. Zazdelo se
mu je da nekdo prihaja navzgor, zato
si je pripravil puško.

POTORI
Pogled na kletke poleg naslova in
imena. Ako ti je naravnost po glavi,
obnovi jo in ponagaj listu!

MED GROBOVI...

Piše M. Blai

Ko sem se v duhu pogovorila z bratom ob njegovem grobu, začela sem iskati na grobnih kamenih imena tistih, katerih ni sem našla več živih, ko sem se vrnila v rojstni kraj. Iskala sem tudi tiste, za katere grobove sem pred 29. leti vedela, nekatere tudi kinčala za Vernih duš dan, pa večina teh je prekopanih — druga imena, drugi ljudje — sorodniki so imeli sedaj pravi — ko poklekovati k tem grobovom, kjer so bili preje moji sorodniki ki pokopani, moj stari oče, moje tete. — Minljivost sveta, tvoj je pač največji spomenik, dviguje se čez vse druge! Čitala sem napise na grobnih spomenikih, kot:

"Prijazna smrt, predolgo se ne mudi Ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta Ki pelje nas iz bolečine mesta Tje, kjer troljivost vse verige zgrudi."

"Šla sem dalje in obstala, zopet čitala, besede so se mi zarežale v spomin:

"Ne mormo se navaditi spomina, Da črne zemlje krije Vas globina, Srce nam vedno k Vam želi, Saj kmalu vidimo se nad zvezdami."

Maticova mati in oče sta tu pokopana, moja krstna botra, ki sta vedno imela prijazno besedo za me; dalje Kobetovi grobovi, Majaronovi, še več drugih znanih, ki so bili med bogatejšimi v Borovnici, vendar — sedaj le grobovi. Šla sem proti drugemu koncu pokopališča, kjer so se prenehali kameniti spomeniki, le še par tu in tam, drugi so le starodavni, železni križi z neizbrisanimi napisi, a večina grobov brez kakega znamenja, kdo tu pokopan. — Visoka trava prekrasča grobove. V mislih sem jih "grobove izumirajočih rolin" imenovala. Pozabljeni so. Vsi grobovi sem 20 letnega dekleta vprašala, kdo je tu in kje je zopet drugi pokopan, ni mi vedela povedati. Iskala sem grob stare mamke, beračica je bila, Urška smo jo klicali in radi smo jo imeli. Dasi ne v pomanjkanju v mlajših letih, na stara leta je bila ob vse, in to po krivdi drugih, so mi mama povedali. Našla sem kraj, kjer je pokopana, pa niti gomile ni bilo, le trava in plevel. Pa tako velikodušna je bila Urška v svojem življenju, a danes po preteku še tako malo let, je med "pozabljenimi". Naj vam bodo te vrstice v mal spomin.

Za časa mojega obiska v domovini, imeli smo v Borovnici, mislim pet grobov. Prvi je bil pogreb Minčevove matere, ki so bili mati moje prijateljice-sošolke Urške Smole, žena nadučitelja v Mengšu. Kadar je mrlič v Borovnici, tedaj gredo gospoda župnik in kaplan in organist prav v hišo mrtveca, da ga spremljajo v cerkev pri mrtva-

škem sprevodu, a če pa je mrlič v kaki podružnici, tedaj pa gre do duhovniki nasproti pogrebnem do kake kapelice: ali do kapelice Lurške Matere božje ali do sv. Florijana, od katere strani že pride pogrebni sprevod. Pogrebi se tudi tam vrše s sv. mašo, le otročji so navadno popoldne. Kot že omenjeno, bil je pogreb Vičičevih mater, potem očeta Gril z Drela, mater Hafnerjevih s Pakega, Kobetove deklice iz malna v Borovnici, kjer imajo Kobetovi svojo vilo sedaj, in pa Laškarjevega sina iz Lašč, ki je bil podlegel ranam, ki jih je bil dobil v pretepu z nožem. Vsi pogrebni obredi se vrše v slovenskem jeziku. V ravno isti melodiji kot latinska "Libera" poje duhovnik "Reši me, o Gospod, večne smrti". Lepe, opominjajoče so besede pogrebni obredov in je prav če se bodo s časoma pogrebni in še drugi cerkveni obredi vršili v jeziku, ki ga bodo ljudje umeli.

Pozneje, katere koli kraje sem obiskala v domovini, sem gledala na to, da sem tudi še na pokopališča šla. V Preserju, kjer imam več sorodnikov pokopanih, sem tudi obiskala grob Zakrjaskove matere. Otroci so jim postavili lep spomenik. Tu di hči Ivana je prišla iz Ljubljane, našla sem jo v solzah na materinem grobu. Tuga ji je rezala srce, vendar, meni se je videla Ivanka srečna, ker vsaj more k gomili matere. Koliko sinov in hčera v Ameriki bi rado po kleknilo posebej se te dni k grobu svojih staršev.

Mengeško pokopališče se mi je videlo izvanredno zanimivo po ploščah vzdanih v pokopališčino obzidje, ki spričujejo gotovo zanimivo zgodovino. Napisi in imena škofov, patriarhov in duhovnikov so pisana v nemščini ali pa še v starem slov. tisku in letnice segajo po več stoletij nazaj. Tržaško pokopališče povzroča dvojno bol: je pokopališče naših Slovencev in pokopališče našega jezika. Saj celotno tu slovenski prizaneseno, ker se je v večih krajih videlo, ko preizekavajo slovenska imena v italijanska.

Kakor sem že enkrat omenila v enem mojem članku, bila sem tudi na grob naših znamenitih mož: A. M. Slomška, F. Preserja, I. Jenkota in drugih. Slikala spomenik našega prvega slov. pesnika Vodnika, s zanimivimi njegovimi besedami:

"Ne hčere ne sina
Po meni ne bo,
Dovolj je spomina
Me pesmi pojo."

Med grobovi mi begajo misli danes, in take sem zapisala, vsaj če bi hotela drugače pisati, kaj vselega, ne bi znala te dni. Naj te skromne vrstice služijo spominu, katerega visoko čislam in spoštujem.

ZA NAŠE GOSPODINJE

KAKO IZDELUJEJO RAZNE DIŠAVE IN PARFUME

Malo ljudi je, ki bi vedeli, da je na svetu posebna dišavska industrija, ki se le njeni proizvajalci, da morejo proizvajati svoje blago. Pridobivanje teh dišav je posebna znanost, ki je del kemične industrije.

Dišavska industrija uporablja najčudovitejše in najdražje surovine. Tako, na primer, iz Nemčije, posebne dišavske zleze čebelovne mačke, ki živi v A. besimiji. V Afriki imajo te mačke, ki prav "nemilo" dišijo, v ujetništvu in jih redno "molzejo". V prirodnem stanju je cibet smrdljiva, rumena tekočina. Če jo pa razredčijo po posebnih tajnih pravilih, je dišiča in svoj diš dolgo obdrži.

V Tibetu živi žival mošus. To je neke vrste jelen, ki ga je treba loviti in usmrtiti, da dobijo majhen mošnjček, v katerem je dragoceni "mošus". Kilogram mošusa stane 68.000 din. Ker bi ga pa lahko ponaredili, je v Tibetu za ponarejanje mošusa razglašena smrtna kazen. Tudi kanadski bobber ima dragoceno dišavo, "castoreum", ki je posušen videti kot celoluid.

Ambra, ki je bolezenska tvorba v vratu neke vrste kita in ki nastane kakor biser, spada k najbolj iskanim in najdražjim surovinam za proizvodnjo dišav. Zatorej je ambra, ki plava po vodi ali še tiči v vratu kita, največji dohodek kitolovcev.

Jako zaželen in iskan je tudi labdanum: ki je oljnata, smolnata snov, katero izločajo dilačice listov posebnega grmičja na

otokih Kreta in Ciper. Ko se ovce in koze smukajo na paši ob tem grmovju, se jim dlaka na debelo pokrije z labdanumom. Ko pridejo domov, jih lastniki tudi po dlaki "pomolzejo", da dobijo dragoceno dišavo.

Te surovine uvažajo iz vseh delov sveta v Nemčijo, v Miltitz pri Lipskem, kjer jih kemične preiskujejo in predelavajo v dišavo. Tu je največja dišavska tvornica sveta.

Toda tu ne predelavajo samo inozemskih snovi v dišave, marveč izdelujejo dišave tudi iz kumine, gorčice, popra, nageljnov, cimeta; celo iz tobaka, jesiha, citrón in muškatovega oreška.

Jako važno je tudi sestavljanje dišav. Tu, na primer, je navodilo za umetni labdanum: prašek aluminijevega klorida polijejo z bencolom in ohladijo. V to kanejo malo acetilovega klorida, iz česar se tvori malo solne kisline. Vse to obdelavajo z ledeno vodo, prikaže se rjav olje, ki ga spet obdelavajo z ledeno vodo, umivajo s soljo, osušijo s klorovim apnom, dajo v steklenice, destilirajo, zbirajo kot acetofenon in uporabljajo kot dišavo za milo.

Za novo dišavo bi parfumerije šle do konca sveta. In kar vzhicene so vprav ondi, kjer se navaden človek prime za nos. Ali se naj še čudimo, da so tudi plinarne izdane vir za fine dišave? Kemik vse preišče in prenapreja.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Klaseh juha
Skuhaj v treh kvortih slane vode do tri funte prašičje glave, h kateri prideni eno koreninico peteršilja, polovico korena, kosček zelene, vršček rožmarina, kosček limonine lupine, listič lorbarja in nekaj zrnc celega popra. Ko je meso dovolj mehko, kar se zgodi v 2—3 urah, ga odstrani od kosti in zreži na kocke. V loncu izvrkljaj tri do štiri žlice moke s pol pinta vode, karteri prideni nekoliko kisa. Med vednim mešanjem vlijavaj to v juho in mešaj še potem toliko časa, da juha zavre. Vre naj še kakih deset minut, nato precedi ter deni vanjo zrezano meso in nekoliko na kocke zrezanega in opečenega črnega kruha.

Nadevano zmloto meso

Vzemi pol funta zmrečega govejega, pol funta telečjega in pol funta svinjskega mesa. K mesu primešaj eno v mleku namočeno in otišnjeno žemljo, eno jajce, malo soli, malo popra, eno drobno zrezano in prepraženo čebulo in malo sesekljane zelenega peteršilja. Vse skupaj dobro zmešaj. Desko potresi z drobtinami, položi meso na drobtine in z roko raztlači, kakor bi zvaljala. V sredino mesa položi eno trdo kuhano in razrezano jajce, eno na rezance narezano kisto kumarico (iz kozarca) in 2 unci narezane kuhane gnjati. Meso zvij v obliki klobasa, položi na vročo mast, na vrh pa položi tenko ploščo slanin. Postavi v pečico in počasi peči, da se meso lepo rjavo zapeče. Med pečenjem s sokom pridno polivaj in po potrebi prilivaj malo vode, da se sok ne prismoči. Ko se je meso lepo zappeklo, potresi v sok zvrhano žlico moke in ko moka porume, dodaj žlico paradižnikove meze, tri žlice dobrega vina in po potrebi vode. Sok naj bo srednje gostljat. Ko je sok vrel deset minut, zreži meso na kose, zloži v toplo skledo in polij s sokom. Zraven daš krompirjev pire, valjance in slično. Lahko daš zraven tudi solato.

Sirova rdeča pesa in črna redkev kot solata
Nastrgaj na strgalnik na vsa-

NAZNANILO

Vsem delničarjem Tiskovne družbe "EDINOST" se s tem uradno naznanja, da se bo vršila letna seja te družbe, v TOREK DNE 22. NOVEMBRA 1938, OB POL 8 URI ZVEČER, v lastnih prostorih na 1849 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

Oddaljeni delničarji, ki jim vsled oddaljenosti ne bo mogoče priti na sejo, so prošeni, da svoje nasvete in predloge pošljejo pisмено na odbor družbe, ki bo iste predložil seji za uvaževanje.

ODBOR

Tiskovne družbe "Edinost"

kih 6 manjših, dobro opranih in ostrganih pes po 1 ostrgano, a neobeljeno črno redkev. Zmešaj dobro, primešaj nekoliko olja, soli, limonovega soka in šcep sladkorja. Ta novodobna solata ima mnogo redilnih snovi in je prav osvežujoča.

PRAKTIČEN NASVET

Da bo zelenjava prej kuhana in da bo ohranila svojo prvotno barvo, prideni, ki jo kuhaš, za noževico konico jedilne sode.

ZDRAVSTVO

NEKOLIKO O STRADANJU

Če bi človeku pri popolnem stradanju preprečili tudi pitje vode, bi umrl v enem tednu. Če bi mu pa nudili dovolj vode, bi ugnel živeti 3—4 tedne, kar so dokazali razni rekorderji v stradanju, ali tudi še več. Tako stradanje pa je združeno z resno nevarnostjo za zdravje in si takega luksusa kljub sedanjemu času ne bi mogel brez resne škode vsak privoščiti. Pri sesalcih vzdržijo živeti večjo težo več dni stradanja kot živali z manjšo težo. Ob sami vodi bi vzdržala miš kakih 7 dni, mačka do 40 dni, večji pes do 60 dni. Pri človeku to razmerje upade in bi vzdržal 150 funtov težak in zdrav človek do 35 dni ob sami vodi. Vztrajnost gladovanja zavici tudi od tega, ali telo med tem miruje ali ne. V drugem slučaju bi se prej izčrpalo. Občutje gladi se pojavlja samo v začetku stradanja in je bilo dobro pripravi. Temperatura v začetku upade, nato se pojavi vročina in za njo zopet njen padec. Končno se človeka polasti nezavest, ki ji sledi smrt. Če še pravčasno stradalajočega nahranimo, se mlajši in zdravi ljudje po navadi hitro popravijo, starejši in slabotnejši ljudje pa ne in sledi marsikdaj smrt, čeprav smo jih nahranili. Njihove celice so namreč izgubile sposobnost, da bi pravilno sprejemale hrano in izločevale ostanke. Telo se skuša ubraniti pokvaram

zaradi stradanja s tem, da zmanjša svojo sposobnost za delo, in s tem, da začne uporabljati za hrano zaloge iz samega sebe. Najprej uporabi v sebi nakopičene ogljikove hidrate in maščobe. Ko je te potrošilo, začne uporabljati svojo lastno beljakovino, začne torej jesti samo sebe. Najprej se loti tistih organov, ki so za samo življenje najmanj važni. Radi predelave beljakovin se sedaj pojavi vročina, v vezivno tkivo se začne kopičiti voda. Telo začne kar vidoma propadati. Velike telesne žleze izgube do 70% svoje celotne teže, progasto mišičje izgubi 30—50%, le srčno mišičje mnogo manj, kajti telo skuša samemu srcu čim manj škodovati; pa tudi jetra, ledvice in živčevje čuva čim dalj mogoče. Živali skušajo med stradanjem ohraniti na račun ostalega telesa tudi plodne organe, da bi bile zmogne ohraniti svoj rod, če bi se popravile.

Kaj je pri človeku in živalih pri stradanju neposredni vzrok za smrt, še ni dognano. Najbrže zastrupijo telo strupi, ki so se pojavili radi razpada beljakovin, čeprav še niso poznani. Od popolnega stradanja razlikujemo delno. Najpogostejši vzroki za delno stradanje so razne bolezni, tudi nekatere duševne in pa socialni vzroki. Posledice se pojavijo počasneje kot pri popolnem stradanju in zopet so mlajši in zdravi ljudje v tem oziru dosti na boljšem kot stari ali bolehní. Člani ekspedicijske severne ali pušavske kraje so se po dolgem stradanju prav hitro popravili — a za tuberkulozne n. pr. je daljše pomanjkanje v prehrani katastrofalno.

Težke posledice povzroči tudi stalno pomanjkanje te ali one snovi v hrani, čeprav je sicer količina le-te zadostna. Če odvezamo na pr. starejšemu človeku ves kalcij iz hrane, bo začelo tega primanjkovati v njegovih kosteh; če ga odvezamo otroku, bo sicer raste naprej in ne bo izgubil na teži, a se bo pojavilo omeščanje kosti podobno kot pri rahitisu. Če odstranimo iz hrane fosfor, bo živčevje hitro ugrabilo le-tega kostem. Ako odvezamo nosnim živalim kalcij in fosfor iz hrane, bomo videli, da se bodo njihove kosti omeščale, kosti mladiča pa ne. Žival bo torej izgubila te

ADOLPH J. SABATH

Neumorni politik in državnik g. Adolph J. Sabath, ki je čitateljem našega lista že znana osebnost, letos že sedemnajsti pot kandidira kot ljudski poslanec v kongresu Združenih držav. Nad 32 let že junaško zastopa ljudske interese v Washingtonu v kongresu in je poznan kot borec za interese malih ljudi, predvsem delavcev.

Adolph J. Sabath je vsled dolgoletnega službovanja že sedaj kot častni dekan zbornice, katero mesto pripada vedno najstarejšemu članu kongresa. To pot pa, ko je v zadnjih volitvah propadel znani kongresnik iz New Yorka John O'Connor, ki

je bil načelnik odbora za pravila in dnevni red v zbornici, pripada po starosti to mesto zdaj kongresniku Adolphu J. Sabathu. Ta urad, oz. načelstvo omenjenega odbora je zelo velike važnosti in velikega pomena. Načelnik odloča ves kongresni pravilnik in odloča o dnevnem redu. Najvažnejši urad vseh odborov v kongresu.

Iz tega razloga je za Chicažane še posebno važno, da bodo imeli svojega zastopnika v načelstvu tega odbora. Zato je ponovno apelirati na vse volilce v petem distriktinem kongresnem distriktu, da vsak volilec iz podanega razloga voli za Adolpha J. Sabatha.

Ako bo načeloval temu odboru Chicažan Adolph J. Sabath je sigurno, da bo gledal za čimvečje koristi Chicaže in svojega distrikta, pa tudi za koristi svoje države Illinois. Zato kdor živi v petem kongresnem distriktu v Chicagi, naj ne pozabi glasovati NA VOLILNI DAN 8. NOVEMBRA za KONGRESNIKA ADOLPHA J. SABATHA. Volite vso demokratsko listo. Kdor bo volil celotno (Straight) demokratski tiket, bo volil tudi njega.

SIRITE AMER. SLOVENCIA

NA PRODAJ

10 akrov zemlje, ležeče ob meji mesta Momence, Ill., 50 milj. južno od Chicaže; na eni strani teče proga C. & E. J. železnice; dva bloka daleč od Dixie ceste. V mestu sta dve katoliški župniji. Proda se celi kos skupno, ali pa deljeno. Pojasnila daje CLARA BURTT, 317 Pennsylvania Bldg., Indianapolis, Ind.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd. (ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817 CHICAGO, ILL.

Božični izleti V JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA:

EUROPA 26. novembra
DEUTSCHLAND 1. decembra
HAMBURG 7. decembra
BREMEN 14. decembra
NEW YORK 15. decembra

Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga.
Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljence in obiskovalce.
Za poljsanila vprašajte lokalnega agenta ali 130 W. RANDOLPH ST. : : : CHICAGO, ILL.

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

Čas za božična darila je tukaj

Za Božič se bote spomnili svojih domačih z malim darom. V takem slučaju se vam priporočamo, da pošljete svoje denarne pošiljke potom nas. Denar dostavljamo točno brez vsakega odbitka na dom prejemnikov po pošti. Ob izidu te številke so bile naše cene:

Za 100 Dinarjev.....	\$ 2.55
Za 200 Dinarjev.....	\$ 5.00
Za 300 Dinarjev.....	\$ 7.20
Za 400 Dinarjev.....	\$ 9.60
Za 500 Dinarjev.....	\$11.65
Za 1000 Dinarjev.....	\$23.00

V ITALIJO:

Za 50 Lir.....	\$ 3.50
Za 100 Lir.....	\$ 6.50
Za 200 Lir.....	\$12.20

Pošiljamo tudi v ameriških dolarjih. Za dnevne cene valutam glejte v dnevnik Am. Slovenec.

Vse pošiljajte naslovite na:

JOHN JERICHI

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

DA bo vladala

Človekoljubnost v vladi

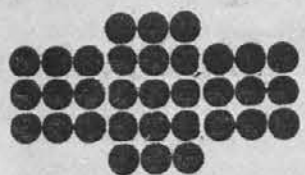
volite celotno

☒ DEMOKRATSKO LISTO

NA VOLILNI DAN 8. NOVEMBRA

Tovarna novega človeka

POŠLOVENIL LEOPOLD STANEK

Pripovedujem, kako me je zapustila imenitna dama, da sem invalid, da sem medel v ječah, da imam nežnočutečo pesniško dušo... in največkrat sem že naslednji dan z njo civilno poročen. Imam že osem in dvajset otrok; Bog vedi, kje so in kako žive. Dandanes starši pač niso v modi, država je vse..."

Tanja je videla, da je postajal pijan, vedno bolj pijan; vprašala je: "Kako pa gresta potem zopet naražen?"

O, zelo preprosto in zelo lahko. Brez solza in brez drame. Ona vidi, da imam v glavi namesto večne ljubezni samo lenobo in da hočem živeti na njene stroške, jaz pa vidim, da je tudi ona taka kot vse druge. Potem pa postane itak dolgočasno. Sicer pa na noben način ne morem dolgo živeti z eno žensko; ne zdržim. Privlači me ljubezen sama na sebi, a ne posamezen človek — ženske kot take, a ne posamezna ženska. Budalost je, če zaničujejo rajnega Don Juana; razumel je znanost ljubezni! Če bi vladale zdaj drugačne razmere in bi ljubezen ne bila omalovaževana, bi brezpogojno izdal učno knjigo o ljubezni! Učno knjigo o sladki, goreči, pretresljivi skrivnosti ljubezni! Zelo nežen izraz — sem ga nekje bral. Berem sploh načelno samo o ljubezni; kaj drugega me kratko in malo ne zanima. Vsak človek ima pač svojo posebnost. Jaz imam pravo strast za ljubavne pesmi. Vedno imam pri sebi beležnico, katero si izpisujem take stvari, če jih kje berem; včasih tudi sam spenim kakšno. Iz beležke berem svojim žrtvam — to je tako rekoč moje rokodelsko orodje. Jemljem samo stare pisatelje. Današnji niso dosti prida, pri njih je vse mnogo preveč preprosto. Pri ljubezni pa mora biti nekaj skrivnostnega, to je glavna stvar. Ali hočete pogledati?"

Podal je Tanji precej debelo knjižico, ki je bila skoraj vsa popisana z drobnim, lepo pisavo; v njej si našel pesmi, izreke in beležke, ki so se tikale očividno njegovih ljubavnih razmerij. Tanja je rado vedno listala po knjigi in brala:

Ljubov Vasiljevna Ivanova, spoznal 15. maja, poročil 16. maja, ločil 30. maja. Spodaj pa pesem Balmonta:

Se srečata,
se vidita —
in srei že prepevata,
trepeteta, priznavata...
Poljub — — —
Drug k drugemu privita
drhtita, koprinita,
in v eno se topita
v ljubezni strašni, vroči,
da nič ju več ne loči.

In nekoliko dalje:

Nina Petrovna Gurjanova. Srečal 5. julija, poročil 8. julija, ločil 10. oktobra. Pod tem:

Vsako čutenje je polno tajne muke, in vsak, ki ljubil je, je tudi plakal: pa naj je ljubil morje zdivjimi valovi, naj daroval ženam srce je svoje.
Lermontov.

"Da, da," je vzdihnil "spec" (Specialist) v ljubezni, "vse te žene so začele s

tem, da so izgubile glavo; toda vse so jo strašno hitro zopet našle..."

Tanja je listala dalje.

"Ničesar zahtevati in vse dobiti, to je velika skrivnost ljubezni... Ljubezen je zmaga manj ljubečega nad tistim, ki bolj ljubi... Revolucija Antonovna Krivousova, srečal 12. maja, poročil 12. maja, ločil 13. maja..."

Smehljaje se je pokazala Tanja ta zapisek strokovnjaku v ljubezni in ga vprašala:

"Kako pa je bilo to?"

"Oh, tej je bilo šele sedemnajst let, neka komsomolka. Dala se je takoj ločiti, ko je zvedela, da sem bil beli častnik, na ideološki osnovi tako rekoč. Z menoj ima otroka s prav novomodnim imenom: "Na straži"! K njegovemu oktobrovanju (Komunistični obred kot nadomestilo za krst.) me niso niti povabili. Zdrav fantiček! Piše se "Na straži Vitaljevič". Smešno zveni, če nismo tega vajeni, kaj ne?"

— — —

"Zakaj hočete zopet zbežati od mene?" je vprašal profesor Orlov Tamaro, ko je opazil, kako se je stisnila k steni, da bi je ne videl. Prijel jo je za roko. Minilo je že teden dni, kar jo je zadnjikrat videl, in zopet mu je njena svojevrsna lepota zbudila prav posebno pozornost. Na njeni pojavi je bilo nekaj, kar jo je takoj med vsemi drugimi odlikovalo, četudi se je oblačila prav preprosto in skromno. Ali to preprosto krilo in ta neokrašena rumena bluza — oboje je bilo tako dobro sešito in se je tako dobro prilegalo njeni nežni postavi in tudi krasna črta njenega vratu se je tako jasno odbijala od njenih lahno valovitih las, da je profesor takoj zopet izgubil glavo.

"Tamaro..." je hotel začeti.

"Govorila bom z vami le pod pogojem," ga je prekinila, "če ne boste niti z besedo omenili svojih čustev do mene! Menim, da so vsi okoli mene izgubili pamet. Vsi mi govorijo le o svojih čustvih do mene, čeprav to danes ni prav nič več moderno. Sem pač pravo nasprotje pravilom tega življenja! Toda moški tovariši mi hodi vso v past. Znanilka lepote sem, lepote v življenju, ki so jo vsi tako neusmiljeno izgnali!"

V Tamarinih očeh se je zasvetilo nekaj kot ogenj. Profesorju Orlovu se je zdelo za trenutek, da mora neizrečno trpeti; da se hoče razvneti, samo da bi pozabila. In razlagal si je to tako, da se mora nadčloveško truditi, da bi se ubranila ljubezni, ki ji je vzklila zanj. Ali hipoma se ji je izpremenil izraz obličja in začela je kramljati, ne da bi bila količjak zmedena:

"Ko sem živela še doma kot umetnica po želji svojega očeta, sem bila do lepote precej ravnodušna; imela sem jo za nekaj samo po sebi umevnega, brezpogojno potrebnega. Potem pa je prišel čas, ko mi je postala kar zoprna Fedja je stopil v moje življenje s svojimi razcefranimi hlačami in začela sem se predajati svetu notranje lepote. Toda ta notranja lepota sveta, v katerem je živel Fedja, je bila tako tesno zvezana z umazanostjo in nerednostjo, z uboštvom in skrbmi, da tudi v tem nisem vzdržala.

(Dalje prih.)

S.P.D. sv. Mohorja

Jstanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.
SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1938:

Predsednik: Jos. Zicherl, 2001 W. 19th Street
Podpredsednik: Jos. Beribak, 1811 W. Cermak Road
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Avenue
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, OFM.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotniki: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Louis Duller, 2241 So. Wolcott Ave.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. Cermak Rd.
Vratar: Charles Medic, 1844 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnine, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovena v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo dne 6. novembra v cerkveni dvorani sv. Štefana točno ob pol dveh popoldan. Vdeležite se v velikem številu.

Leto se bliža h koncu, zato-raj prosim vse člane ako dolgo-

jete da poravnate vaš dolg. Storitve to brez posebnih opominov. V nedeljo dopoldan bom na razpolago na domu, zatoraj prosim vse bližnje, da pridite na dom plačati svoj asessment.

Z sobratiskim pozdravom,

JOS. J. KOBAL, tajnik.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Ra-

dio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

VSI KATOLIŠKI SLOVENC IN SLOVENKE V CHICAGO

vabljeni, da pristopite k prvemu in najstarejšemu društvu v naselbini,

Dr. sv. Štefana

ŠTEV. 1, K. S. K. J.

Smrtninska zavarovalnina — podpora v bolezni — preskrba dostojnega pogreba — šport za mladino.

Odbor za leto 1938:

ANTON BANICH, predsednik, JOHN PRAH, tajnik
ANTON KREMESEC, blagajnik.

Modernize Illinois Banking Laws

Vote YES Vote

CONSTITUTIONAL AMENDMENT

☐ DEMOCRATIC ☐ REPUBLICAN

EXPLANATION OF PROPOSED AMENDMENT

- Proposed section 5, like present section 5, provides that the State shall not be interested in any bank.
- The amendment omits the provision from present section 5 requiring submission to the voters of acts of the General Assembly relating to banking. It provides in proposed section 6 that acts of the General Assembly relative to banking shall not go into effect unless such acts receive the affirmative votes of not less than two-thirds of the elected member of each House of the General Assembly.
- Proposed section 8 repeals the provisions of present section 6 making stockholders of a State bank liable to the creditors of the bank over the amount of stock held by such stockholders for liabilities of the bank.
- Proposed section 7 provides that no bank shall hereafter be permitted to issue money or bills to circulate as money and replaces section 7 and 8 regulating the issuance of money by banks.

For the proposed amendment to Section 5, 6, 7 and 8 of Article XI of the Constitution.	Yes	X
	No	

Ta posnetek kaže položaj stavljene predloga za ustavni amendment na vaši redni kandidatski glasovnici.

Glasujte "YES" glede ustavnega amendmenta s tem, da napravite križec v četrtekotni nasproti "Yes", in nato glasujete za vašo izbiro kandidatov.

Pomnite, da mora ustavni amendment prejeti večino vseh glasov, oddanih pri volitvah, da zmaga, ne samo večino glede predloga. Ako opustite glasovane, s tem glasujete proti.

Glasujte YES Glasujte

Strengthen Our State Banking System

CONSTITUTIONAL AMENDMENT COMMITTEE, Floyd E. Thompson, Chairman

Pisano polje

J. M. Frank

Le za spomin.

Neki opazovalec evropskih razmer, katerega zasledujem že daljšo dobo, in ki je vedno precej zadel, sodi zdaj: Poljaki so prešerno pod nemško patronažo stegnili vrat v Čehoslovakijo. Otroci. Ta poljski vrat bo Nemec najprej odsekal, vso Poljsko bo odsekal. Na vrsto pride potem Rumunija radi olja in Ukrajina radi žita. Šele zdaj se bo Hitler spraval na Jugoslavijo, "where real trouble will begin". Težko je reči, odkod pisatelj ta trouble pričakuje. Ali se bodo "Jugoslavlani", ki niti na papirju ne marajo biti skupaj, junaško postavili v bran? Mogoče, da on kaj takega pričakuje, vsaj dozdaj so se postavljali drug zoper drugega. Če bi se pa postavili, bi bilo vrlo lepo, a bi bilo hudo prepozno. Morda pa misli na trouble, ki bi se začel v Rimu? Čudno čudo bi to bilo, ampak drug opazovalec, ki opazuje v Rimu, pravi, da je os: Berlin-Rim že zdaj nalomljena. Verjetno je. Prav v Jugoslaviji bi trčili laški in nemški interesi skupaj, dvomim pa, da bi si Mugal Musso tedaj pomagati, ker bo tudi za njega prepozno.

Tudi to so le mnenja in razmotrivanja, dasi precej realna. Ako se uresničijo, da Tevtonce udari na glavo tudi Mussolini, kakor bo udaril "Jugoslavlani" in je udaril že celo Angleže in Francoze, bodo vsaj Slovenci doživeli, da jim bodo gospodarili kakih 30 tisoč Kočevarjev in nekaj štajerskih nemškutarjev, in en in pol milijona Slovencev bo smelo tem Nemcem šifletne biksati. So se pač, kakor prav vsi Slovenci, skozi tisočletje tega suženjskega biksanja navadili, in v zadnjih 20 letih vsaj neke svobode se niso mogli tega biksanja odvaditi. Slovan bo avanciral zopet kvečemu do kakega sluga, dalje ne, pa je sam tega kriv, ker "ni spoznal svojega dneva".

S kakšnim namenom se je zadnja svetovna vojska započela, o tem se je mnogo razpravljalo. Ko so bili Nemci na vrhuncu in polni nadana končno zmago, so pisali, da "je

napočil dan za Germane in je nastopila noč za Slovane". Tedaj se to ni zgodilo. Nasprotno. Izgledalo je, da je nastopil dan za Slovane, dasi ne ravno noč za Germane. Zdaj se je bistveno vse izpremenilo. Slovanski dan je bil hudo kratak, vse kaže, da nastopa zanje noč. Le tupatam še nekaj zasvetlika. Sedanja Poljska se je v krizi vedla naravnost perfidno. Kdo tam vlada, ne vem prav, pravijo pa, da vlada "poljska žlahta". Izgleda tako. Ta žlahta je privedla Poljsko že trikrat do razdelitve, ako je res ona odgovorna za sedanji nastop zoper Čeha, bo ta žlahta Poljsko tudi pokopala. Menda bodo na Poljskem volitve. Vidim, da se bo "kmetijska stranka" vzdržala volitev, ker je ta stranka baje — za kooperacijo s Čehi. Če je tako, bi bil to svetel žarek, dasi bi prišel prepozno. In če bi ne bilo prepozno. Prav zadnja doba nudi hudo žalostno sliko, kadar slovanska "masa" pride do neke svobode. Slovan je sile no pohlevna duša, če je pod jarmom ko se malo osvobodil, postane malo čudna "duša". Prav v dobi tega zadnjega "osvobođenja" je nastala krilatica: dobro si rušil, Slovan!

Nihče ne more tajiti, da je bila pri pravnaru v Madridu zainteresirana pred vsem — Rusija, ali slovanska Rusija, ne vem. Pač pa so tudi v Madridu začeli strahovito — rušiti in klati. Zdaj se derojo, da Franco ruši. Gotovo. Ampak kdo je začel??

Morda je le preveč nekega pesimista v meni, ampak dejstva o — rušenju, ko pride vsaj slovanska masa do nekega osvobođenja, opravičujejo ta pesimizem.

Pravijo, da naj bi se vsi Slovani skupaj, k posvetovanju, kako naj se rešijo pred germansko povodnijo. Prav bi bilo, če bi se vsi, ako ni prepozno, in če bi se vsi, da bi res ne bilo že prepozno, se hoteli, da bi le bolj — rušili. Morda zaslužijo usodo, da se porušijo, ker znajo le rušiti.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani)

mejo, če mi po slovensko govorimo. V dokaz temu naj vam navedem slučaj, ki se je zgodil tukaj v Ameriki na neki veliki jugoslovanski prireditvi v slavnosti, kjer je nastopilo veliko govornikov. Ko pride na govorniški oder Slovenec in začne po slovensko govoriti, vpraša eden Hrvat drugega: "Šta kaže? Zašto ne divjati hrvatski, pak bi ga čeli svijet razumiju." — Za nameček še eno. Kmalu potem, ko je bila Jugoslavija ustanovljena, je prišel v Ljubljano ugleden in visok gospod iz Beograda. Hodil je okoli in si ogledoval lepo mesto. Naenkrat se ustavi pred velikim vojaškim skladiščem in gleda v napis na poslopju tega skladišča nikakor ne more raztolmčiti, pa reče: Šta je ovo vraga napisano? Ovo je švabsko! — Kaj so hoteli drugoga, kot da so napis napravili v cirilici, če sar pa potem mi nismo razumeli. — Naj bo za enkrat, ker se mi zdi, da sem že predal "pojehal", kot bi rekel Poljak. Bom pa drugič še kaj napisal. Do tedaj pa pozdrav vsem našim ročnikom in čitateljem tega lista.

John Voglar

V NAJEM

se odda soba brez hrane trezni in pametni osebi na 1828 W. 22nd Place, Chicago. Na istem naslovu se tudi proda skoraj nova kitara.

PO DELU IN TRUDU STE POTREBNI ZABAVE

ZAPOMNITE SI SLEDEČE ŠTIRI TOČKE:

- Podpisani vodim že več let dobro urejeno gostilno, — Točim vedno sveže pivo, vse vrste vina, žganja in likerje.
- Za poletno sezono imam krasen vrt zunaj, kjer se lahko odpočijete v hladni senci, ali pa ob hladnih večerih.
- Na vrtu imam prostor za balincaje, kjer človek najde mnogo zabave ob prostem času.
- V moji gostilni dobite vedno domači lunč (prigrizek).

Se priporočam vsem!

Martin Ivanšek

(SLOVENSKA GOSTILNA)

Telefon Canal 9713

1759 West Cermak Rd., Chicago, Illinois